Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	7C/162/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5611205706
Dátum vydania rozhodnutia:	12. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Gabriela Brišková
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2012:5611205706.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou JUDr. Gabrielou Briškovou v právnej veci žalobcu: 1. W. B., nar. XX. X. XXXX, bytom E., C. XXX, 2. O. B., rod. C., nar. X. X. XXXX, bytom E., C. XXX, obidvaja právne zastúpení JUDr. Jiřím Martausom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, M. Pišúta 936/16, proti žalovaným: 1. C. S. CARGO Slovakia a. s., so sídlom v Bratislave, Mliekarenská 10, IČO: 35 892 404, právne zastúpeného LEGAL ART, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Palisády 36, 2. D. S., nar. XX. X. XXXX, bytom B.S., I..Q. XXXX/X, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V zostávajúcej časti sa žaloba žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovanému v 1. rade z a m i e t a.

Žaloba sa z a m i e t a voči žalovanému v 2. rade.

O trovách konania žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovanému v 1. rade súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalovanému v 2. rade sa n e p r i z n á v a náhrada trov konania voči žalobcom v 1. a 2. rade.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v 1. a 2. rade sa podanou žalobou na tunajšom súde dňa 24. 6. 2011 domáhali uloženia povinnosti žalovanému v 1. rade zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.442,77 eur, ako aj každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000 eur. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 17. 2. 2012, č. k. 7C/162/2011-119 súd konanie čiastočne zastavil o sumu 3.442,77 eur z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 6. 3. 2012, č. k. 7C/162/2011-125 súd pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaný v1. a 2. rade sú povinní solidárne zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 15.000 eur. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 2T/45/2010 zo dňa 8. 4. 2011 žalovaný v 2. rade bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona tým, že dňa 25. 6. 2008 viedol nákladné motorové vozidlo značky Mercedes Atego po miestnej komunikácii v obci Važec, kde mu vošli z ľavej strany do jazdnej dráhy dvaja maloletí cyklisti, ktorých v dôsledku neprispôsobenia jazdy vozidla dopravnej situácii, svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, nákladu, tiež neprispôsobením rýchlosti vozidla a oneskorenej reakcii zrazil, v dôsledku čoho maloletý W. B., nar.XX. X. XXXX, syn žalobcov

v 1. a 2. rade, utrpel zlomeniny spodiny lebečnej, krvácanie pod mäkkú blanu mozgovú, pomliaždenie mozgu, ktoré zranenia spôsobili zlyhanie riadiacej a regulačnej funkcie centrálnej mozgovej sústavy a následnú smrť poškodeného 26. 6. 2008. Žalobca v 1. rade bol v trestnom konaní odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie. Žalovaný v 2. rade bol v čase dopravnej nehody v pracovnom pomere so žalovaným v 1. rade. V trestnom konaní súd uviedol, že žalobcov ako poškodených nemohol pripustiť s uplatnenými nárokmi do trestného konania, keďže za vzniknutú škodu zodpovedá podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalovaný v 1. rade. Usmrtením dieťaťa žalobcovia stratili možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života s dieťaťom. Sú o citový vzťah k svojmu dieťaťu ako najbližšiemu rodinnému príslušníkovi ochudobnený. Uvedený zásah do práva na ochranu súkromia a rodinného života je nereparovateľný a ujma, ktorú žalobcovia ako rodičia utrpeli, je trvalá a nezvratná. Medzi žalobcami a ich zosnulým synom nebola žiadna narušenosť príbuzenských vzťahov, ako ani ľahostajnosť životu a zdraviu niektorých príslušníkov rodiny. Utrpeli ujmu na zákonom chránených právach a slobodách, bola im spôsobená neodčiniteľná morálna ujma, a to na práve na ochranu súkromia a rodinného života podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj článku 19 ods. 2 Ústavy SR.

Žalovaný v 1. rade so žalobou nesúhlasil. Namietal vecnú pasívnu legitimáciu v konaní, keďže ujma bola spôsobená pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným v 2. rade. Poukázal na okolnosti dopravnej nehody, rozhodnutie odvolacieho súdu, v ktorom je konštatované, že vozidlo by muselo ísť rýchlosťou 42 km/hod., aby zabránilo zrážke. Zrážka bola spôsobená tým, že maloletí porušili pravidlá cestnej premávky a vytvorili vozidlu prekážku.

Žalovaný v 2. rade poukázal na skutočnosť, že vina nie je len na jeho strane. Žalobcovia v 1. a 2. rade ako rodičia mali dozerať, starať sa kde je ich dieťa, kde sa nachádza.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkov, pripojeným spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/45/2010, písomnou správou školského zariadenia, zistiac nasledovné:

Žalobca v 1. rade vo svojej výpovedi uviedol, že svojho syna mal veľmi rád. Nedokázal sa s jeho stratou zmieriť. Miluje svoje deti, žije len pre nich. Nič im nemôže odoprieť. Snaží sa zistiť, ako ďalej žiť. Rok po tragickej udalosti sa pokúsil siahnuť na život, chcel sa obesiť. Najbližší mu v tom zabránili. Mal psychické problémy, nevyhľadal lekársku pomoc. Nevedel čo má robiť. Rodinné vzťahy s manželkou a deťmi boli veľmi dobré. So žalobkyňou sú 20 rokov manželia. Narodili sa im štyri deti: B. B., ktorý je XX ročný, E. B., ktorá má XX rokov, W. B., ktorá má XX rokov. V čase nehody zomrelý syn W. B. mal XX,X roka. V tom čase bol žalobca v meste Liptovský Hrádok. V uvedený deň začali deťom prázdniny. Chlapci sa rozhodli, že idú hrať futbal na ihrisko. Telefonicky bolo žalobcovi oznámené, že chlapec bol zrazený. Po 15 minútach prišiel na miesto činu, ležal na ceste v priekope. Šofér mu neposkytol prvú pomoc. Záchranka prišla do 20 minút. Keď zbadal syna, psychicky sa zrútil. Držal chlapca na rukách. Nevedel čo robí, bol mimo. Bolo mu povedané, že auto nabralo chlapcov z krajnice. Syn šiel na bicykli, ktorý mu patril. Odviezla ho helikoptéra do Martina. Žalobca šiel za ním, oznámili mu, že syn v nemocnici zomrel. Žalobcovi sa zrútil celý život. Nechcelo sa mu žiť. Čo môže byť horšie pre rodiča ako to, že stratí svoje dieťa. Predmetnú udalosť má stále pred očami. Každý týždeň chodia na cintorín, každú nedeľu. Napriek plynutiu času, stále sa z udalosti spamätáva. V trestnom konaní si uplatnili nároky voči žalovanému v 2. rade. Je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce približne 9 rokov. Jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi 200 eur. Poberajú rodinné prídavky na dve deti. S manželkou a deťmi bývajú v dvojizbovom drevenom dome vo E.. Náklady spojené s bývaním pozostávajú z platby za elektrinu 25 eur mesačne a vodu 10 eur mesačne. Pred dvoma rokmi pracoval ako sociálny pracovník na obecnom úrade. V minulosti, keď v obci Važec zrazilo nejakú osobu, spomenul si na to. Žalobca si nič iné neželal, len aby syn prežil. Keďže syna mu auto zrazilo a zabilo, rozhodol sa žiadať odškodné. Peniaze však nevrátia život jeho synovi, ani žalovaná suma. Keby mu vrátili život syna, nechcel by ani halier. Ak by nebol žalovaný, jeho syn by mohol ešte žiť. Žalovaný v 2. rade po nehode nevyšiel z vozidla, aby deťom pomohol. Žalobca keď zrazil psa na ceste, tak ho naložil do auta a zaviezol k veterinárovi. Zomrelý syn bol dobrým žiakom, chodil do školy, nemal absencie. Mal jednotky a dvojky. Jeho vývoj zodpovedal veku. Školskú dochádzku nastúpil v siedmom roku veku.

Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že syn jej chýba každý deň. Doposiaľ sa nemôže zmieriť s jeho stratou. Zle sa cíti. Každý deň plače za synom, keď vidí fotky. V rodine sa mali radi, v čase nehody chodil syn

do základnej školy do 4. triedy. Žalobkyňa je nezamestnaná, dlhodobo evidovaná na úrade práce, od ukončenia materskej dovolenky. Je spolu posudzovaná na účely dávky v hmotnej núdzi so žalobcom v 1. rade.

Výsluchom žalovaného v 2. rade bolo zistené, že v čase predmetnej udalosti bol zamestnancom žalovaného v 1. rade, v pracovnej pozícii vodič. Vykonával pracovnú cestu. K skončeniu pracovného pomeru došlo v roku 2009, keďže žalovaný v 2. rade dal výpoveď. V súčasnej dobe je nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce. Živia ho rodičia, s ktorými vedie spoločnú domácnosť, sú dôchodcovia. Bývajú v ich trojizbovom byte. Žalovaný v 2. rade nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, nič nemá. V rozhodnej dobe vyložili prevádzku, pivo, šli do dediny. Vtom mu vyleteli deti na bicykloch. Sedeli v aute, nevedeli čo skôr, privolali políciu. Bol uznaný vinným, nebola to jeho vina.

Výsluchom svedkyne E. B., dcéry žalobcov v 1. a 2. rade bolo zistené, že keď jej zabili brata, rodičia sa veľmi zle cítili. Celý život sa im zrútil, obrátil na ruby. S bratom dobre vychádzali. To čo sa to stalo, bolo to príšerné. Všetci plakali. Rodičia stále chodia na cintorín, plačú, chodia v čiernom, zle sa cítia. Rodičov sa snažili utíšiť, nebolo pomoci. Otec sa cítil veľmi zle. V rodine mali dobré vzťahy, chodili do školy, do kostola. Pomáhali si. Žalobca si vypil a chcel sa obesiť. Hodil si povraz. Svedkyňa povraz odrezala. Sama nad tým plakala, dohovárala mu, že má ešte tri deti. Uvedená udalosť nastala rok po úmrtí brata.

Výsluchom svedkyne W. B., dcéry žalobcov v 1. a 2. rade bolo zistené, že zomrelého brata mali radi. Keď ho zabilo, všetci sa zrútili, nie len rodičia. Bol to pre nich trest. Mali dobré vzťahy v rodine. Všade spolu chodili, do školy, na krúžky. Zomrelý chodil na futbal. Brat stále chýba.

Výsluchom svedka B. C., bývalého zamestnanca žalovaného v 1. rade bolo zistené, že v rozhodnej dobe pracoval ako disponent, riadil dopravu, dával príkaz na jazdu žalovanému v 2. rade a jeho kolegovi I. D.. Išlo o bežný rozvoz piva z centrálneho skladu Spišská Nová Ves do Liptovského Mikuláša a okolia. O 21.15 hod. mu žalovaný v 2. rade telefonicky oznámil, že mal nehodu a zrazil dvoch chlapcov, zrejme Rómov. Z telefónu bolo počuť veľký hurhaj a krik. Žalovaný v 2. rade ho informoval, že sedia v kabíne vozidla, dvere boli zvnútra zamknuté. Miestni Rómovia v počte 20 alebo 30 sa zišli okolo vozidla, boli rozvášnení a dobíjali sa do kabíny vodiča, bicyklom búchali o kabínu. Svedok povedal žalovanému, aby volal políciu a z kabíny nevychádzal. Po príchode svedka bola na mieste len policajná hliadka. Vozidlo na pokyn odtiahol. Na mieste bolo veľa miestnych obyvateľov obce. Kabína vozidla bola značne poškodená, narušené predné sklo, popraskané. Poškodené boli obidvoje dverí na kabíne, maska kabíny a z nádrže vytekala chladiaca zmes. Na čerpacej stanici v Štrbe vozidlo odstavil a následne čakal vodičov, kým ich vypočúvali na policajnom oddelení. Uvedeného dňa uzavreli dohodu s prepravcom piva Šariš, že vozidlá nebudú chodiť do obce Važec, najmenej pol roka z bezpečnostných dôvodov. Vozidlá boli veľmi výrazné s reklamnými nápismi. Žalovaný v 2. rade bol v rozhodnom čase zamestnaný na základe pracovnej zmluvy so žalovaným v 1. rade na dobu neurčitú, druh práce vodič. Jazdu vykonával na príkaz. Žalovaný v 2. rade prácu vykonával dobre, ovládal ju bez problémov. V čase vypočúvania žalovaného v 2. rade na policajnom orgáne nedalo sa s ním o detailoch nehody rozprávať. Bol rozrušený, dlho vypočúvaný. Na tretí deň spolu o tom hovorili, žalovaný v 2. rade mu povedal, že protiidúci cyklisti mu vošli pred vozidlo počas jazdy pri odbočovaní vľavo. Cyklisti odbočovali vľavo pred vozidlom. Žalovaný v 2. rade sa prvé dni cítil ohrozený. Niekoľko dní nevyšiel z domu. Možno požiadal aj o ochranu policajný orgán.

Z písomnej správy Základnej školy s materskou školou Važec zo dňa 25. 4.2012 bolo zistené, že W. B., nar. XX. X. XXXX, zomrelý 26. 6. 2008 bol žiakom školy od 3. 9. 2001. V školskom roku 2007/2008, kedy naposledy navštevoval školu, bol žiakom 4. ročníka špeciálnej triedy, do ktorej bol zaradený od školského roku 2004/2005 na základe neuspokojivých výsledkov v predchádzajúcich rokoch. V tejto triede dosahoval veľmi dobré výsledky. Rád sa učil, školské povinnosti si plnil. V kolektíve bol obľúbený, spolužiakmi rešpektovaný. V správaní sa nevyskytovali problémy, dokázal sa podriadiť autorite a pokynom učiteľa.

Z písomnej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš bolo zistené, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú evidovaní na úrade práce, žalobca v 1. rade od 1. 9. 2009 a žalobkyňa v 2. rade od 4. 2. 2004. Poberajú dávku v hmotnej núdzi vo výške 202 eur, keďže zo žalobcom v 1. rade sú spolu posudzovaní aj jeho manželka O. B., deti E. B., nar. XX. X. XXXX, W. B., nar. XX. X. XXXX a B. B., nar. XX. X. XXXX.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 2T/45/2010 bolo zistené, že rozsudkom zo dňa 8. 4. 2011, č. k. 2T/45/2010-401 bol žalovaný v 2. rade uznaný vinným, že dňa 25. 6. 2008 asi o 19.08 hod. viedol nákladné motorové vozidlo zn. Mercedes Atego, ev. č. BA-309 NL, po miestnej komunikácii v obci Važec, okres Liptovský Mikuláš, po ľavej ceste z dvojice súbežných ciest dolu kopcom od Birutovej chaty smerom von z obce, kde za neoznačenou križovatkou rovnocenných ciest medzi rodinnými domami č. 902 a 901 mu vošli z ľavej strany do jazdnej dráhy dvaja maloletí cyklisti, ktorých obžalovaný v dôsledku neprispôsobenia jazdy vozidla dopravnej situácii, svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, tiež neprispôsobením rýchlosti vozidla (67 km/hod. +/- 5%) a oneskorenej reakcii zrazil, v dôsledku čoho maloletý W. B., nar. XX. X. XXXX, utrpel zlomeniny spodiny lebečnej, krvácanie pod mäkkú blanu mozgovú, pomliaždenie mozgu, ktoré zranenia spôsobili zlyhanie riadiacej a regulačnej funkcie centrálnej mozgovej sústavy a následnú smrť poškodeného dňa 26. 6. 2008 a maloletý T. B., nar. XX. XX. XXXX, utrpel zlomeninu oboch kostí predkolenia vpravo, roztrhnutie pečene v pravom laloku, pomliaždenie pľúc vpravo, tržnú ranu na čele a za uchom vľavo, na ktoré zranenia bol obmedzený a v obvyklom spôsobe života do 3. 9. 2008. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zákona. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere jeden rok. Výkon trestu bol mu podmienečne odložený na skúšobnú dobu dva roky. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere dva roky. Z odôvodnenia rozhodnutia bolo zistené, že žalovaný v 2. rade bezprostredne pred tým, ako začal reagovať na situáciu na vozovke, pohyboval sa rýchlosťou približne 67 km/hod., teda prekročil povolenú rýchlosť. Zároveň sa nepohyboval ani primeranou rýchlosťou, lebo išlo o husto zastavaný úsek, v ktorom rozhľad vodičovi obmedzovali jednotlivé stavby a zároveň obzvlášť v podvečerných hodinách v letnom čase bolo možné predvídať zvýšenú frekvenciu chodcov alebo bicyklistov. Podľa súdneho znalca v prípade, ak by rýchlosť vozidla bola nižšia ako 60 km/hod., aspoň 55 - 57 km/hod., pri brzdení s maximálnym brzdovým spomalením, na zastavenie pred prekážkou by stačila aj vzdialenosť 43,5 m. Cyklisti pri odbočovaní doľava spomaľovali a postupne prechádzali dráhu do stredu vozovky v kratšej vzdialenosti pred vozidlom, ako bola potrebná na bezpečné vzájomné minutie. Súd preto dospel k záveru, že obžalovaný aj obidvaja maloletí cyklisti konali v rozpore s povinnosťami upravenými v § 3 ods. 2 písm. a) zákona 315/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, lebo sa nesprávali dostatočne disciplinovane, ohľaduplne, aby neohrozili bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, lebo obžalovaný oneskorene reagoval na maloletých bicyklistov prichádzajúcich oproti vozidlu, ktorí ale začali odbočovať doľava do vozovky, po ktorej sa dolu kopcom neprimeranou a nepovolenou rýchlosťou približovalo motorové vozidlo. Kým obžalovaný nemohol zabrániť stretu s cyklistami v dôsledku oneskorenej reakcie pri rýchlosti nedovolenej a neprimeranej okolnostiam na vozovke, maloletí poškodení v dôsledku veku a znížených intelektových schopností neodhadli bezpečnú vzdialenosť medzi nimi a prichádzajúcim motorovým vozidlom na uskutočnenie odbočovacieho manévru. Dôsledkom porušenia uvedených povinností upravených v pravidlách cestnej premávky, bola smrť maloletého W. B. na následky zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode a porucha zdravia maloletého T. B., ktorý utrpel ťažkú ujmu na zdraví. Súd s prihliadnutím na spoluzavinenie poškodených uznal obžalovaného vinným spáchania prečinu usmrtenia. Žalovaný v 2. rade pracoval ako vodič z povolania v spoločnosti C. S. CARGO Slovakia a. s. Bratislava. Okresný súd konštatoval, že žalovaný v 2. rade spáchal prejednávaný skutok pri výkone svojho zamestnania, ako vodič v pracovnom pomere, preto podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka táto spoločnosť zodpovedá za škodu vzniknutú v súvislosti s usmrtením maloletého W. B., s poruchou zdravia maloletého T. B.. Preto súd nemohol pripustiť poškodených s uplatneným nárokom na náhradu škody do trestného konania. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. 9. 2011 bol zrušený výrok o treste, žalovanému v 2. rade bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so skúšobnou dobou na jeden rok. Odvolanie poškodeného W. B. zamietol ako podané neoprávnenou osobou. Odvolací súd sa stotožnil s rozsudkom, pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu, jeho právne posúdenie. Je pravdou, že žalovaný v 2. rade s vozidlom prekročil v tom čase maximálnu rýchlosť vozidla v uzavretej osade, ale to samé o sebe nebolo príčinou kolízie. Príčinou bolo to, že primerane neznížil rýchlosť vozidla s ohľadom na maloletých cyklistov na vozovke. K zníženiu rýchlosti neprišlo najpravdepodobnejšie preto, lebo obžalovaný cyklistov nevidel. Keďže však na vozovke v protismere v skutočnosti boli, obžalovaný sa nevenoval dostatočne vedeniu vozidla. Podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách je vodič povinný sa venovať plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadal na konkrétne okolnosti prípadu, keď maloletí cyklisti vytvorili žalovanému v 2. rade z technického hľadiska prekážku náhlu, tak sa veľkou mierou práve oni na kolízii podieľali. Poškodený (žalobca v 1. rade) bol na hlavnom pojednávaní nepripustený s nárokom na náhradu škody do trestného konania. Poškodený má toto právo voči vtedajšiemu zamestnávateľovi žalovaného v 2. rade. Z výsluchu žalovaného v 2. rade zo

dňa 3. 8. 2009 bolo zistené, že sledoval cestu pred sebou, kde nevidel žiadnych chodcov, cyklistov, ani vozidlá. Cyklistov vôbec priamo počas nárazu zrakovo nezaregistroval. Ihneď stúpil na brzdový pedál plnou brzdovou silou. Zľava nevidel ďalej za križovatku, lebo mu vo výhľade zavadzal rodinný dom. Riadne sa pozrel, či sprava niečo nejde, nič nevidel, žiadne vozidlo, žiadnych cyklistov ani chodcov. K zraneniu chlapcov nevedel uviesť žiadne skutočnosti. Obaja chlapci mu vbehli pod vozidlo zboku, pravdepodobne z ľavej strany. Po nehode chcel poskytnúť prvú pomoc, ale Rómovia, ktorí pribehli k nehode, ho nepustili k chlapcom a hneď začali fyzicky útočiť a vyhrážať sa zabitím. Z toho dôvodu sa vrátil do kabíny, z obavy o život. Zo zápisnice o výsluchu W. B., nar. XX. X. XXXX (žalobca v 1. rade) bolo zistené, že v rozhodný deň približne okolo 18.15 hod. videl svojho syna W. B., ktorý šiel s chlapcami hrať futbal. Odchádzal na bicykli. Išiel z domu smerom do dediny. Bol poučený, že nemôže úspešne uplatniť nárok na náhradu škody v trestnom konaní, ale môže si náhradu škody uplatniť u zamestnávateľa obvineného firmy C. S. CARGO Slovakia a. s. v občianskom súdnom konaní. Z písomnej správy C. S. CARGO Slovakia a. s. zo dňa 11. 3. 2010 bolo zistené, že žalovaný v 2. rade D. S. bol zamestnaný v spoločnosti ako vodič podľa pracovnej zmluvy na dobu neurčitú, dňa 25. 6. 2008 vykonával zamestnanie podľa záznamov o prevádzke vozidla nákladnej dopravy podľa plánovanej trasy, určenej na nákladovom liste. Zo záznamov o prešetrovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 3. 3. 2010 bolo zistené, že poškodený W. B. si z titulu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou syna maloletého W. B. žiadal nahradiť od žalovaného v 2. rade 15.000 eur. Na hlavnom pojednávaní dňa 6. 4. 2011 uznesením samosudkyňa nepripustila poškodeného W. B. (žalobcu v 1. rade) s nárokom na náhradu škody nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur, do trestného konania.

Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov):

Nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť.

Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov):

Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.):

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky:

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka:

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd žalobe vyhovel a priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu porušenia ich práv na ochranu osobnosti a to práva na ochranu súkromného a rodinného života, do ktorého bolo zasiahnuté protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade. V prípade existencie neoprávneného zásahu ide o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. V danom prípade nečakaným šokujúcim úmrtím syna žalobcov v 1. a 2. rade došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Žalobcovia stratili možnosť vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k dieťaťu. V prípade smrti dieťaťa ide o mimoriadne citlivý zásah do emocionálnej sféry rodičov (žalobcov), ktorí vytvárali spolu s deťmi plnohodnotnú fungujúcu rodinu. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné vnímať ako prostriedok slúžiaci len k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Obdobne nemožno odškodniť následky tragédie pre členov rodiny.

Základ nároku žalobcov bol preukázaný právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým bol súd viazaný. Vecná pasívna legitimácia v konaní bola daná len u žalovaného v 1. rade, keďže sa jednalo o neoprávnený zásah spôsobený niekým, kto bol vedome použitý právnickou osobou na plnenie činnosti tejto právnickej osoby a použitá fyzická osoba konala v rámci svojho poverenia. Občianskoprávna zodpovednosť podľa § 13 postihuje túto právnickú osobu (analogicky podľa ustanovenia § 853 v spojení s § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, je potrebné pripustiť analogické použitie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/999/2007). V konaní bolo nesporné a listinnými dôkazmi aj preukázané, že žalovaný v 2. rade v čase predmetnej udalosti bol zamestnancom žalovaného v 1. rade, vykonával na základe pokynu zamestnávateľa príkaz na jazdu, pričom bola daná miestna, časová a vecná súvislosť s plnením pracovných úloh žalovaného v 2. rade. Subjektom zodpovednosti (nositeľom hmotnoprávnej povinnosti) v danom prípade bol žalovaný v 1. rade, ktorý použil žalovaného v 2. rade k realizácii svojej činnosti ako právnickej osoby, v dôsledku čoho občianskoprávna sankcia postihuje samotnú právnickú osobu, teda žalovaného v 1. rade (rozsudok NS ČR 30Cdo/73/2003). Voči žalovanému v 2. rade bola preto žaloba zamietnutá z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitimácie v konaní. Uvedený právny záver vyplýva aj v odôvodnení rozhodnutí vydaných v predmetnom trestnom konaní.

Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Následky protiprávneho konania v danom prípade nebolo možné preto odstrániť morálnou satisfakciou, ako ani vyslovením viny v trestnom konaní. Bolo potrebné prihliadať na intenzitu, rozsah a trvanie zásahu pri zohľadnení vzťahu žalobcov ako rodičov k zomrelému synovi, po preukázaní všetkých väzieb, ktoré existovali v čase zásahu do práva na ochranu osobnosti. Boli preukázané silné sociálne, morálne, citové putá, vytvorené v rámci súkromného a rodinného života žalobcov. Z nečakanej traumatickej, šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia pocity bolesti, úzkosti, smútku, straty možnosti viesť so synom rodinný život. Protiprávnym konaním došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských vzťahov. U žalobcu v 1. rade strata syna ako milovanej osoby mohla privodiť aj tvrdený stav, v ktorom si chcel siahnuť na život.

Pri hodnotení okolnosti prípadu bolo prihliadané aj na druh protiprávneho konania a spoluzavinenia. Zamestnanec žalovaného v 1. rade (žalovaný v 2. rade) v dôsledku neprispôsobeniu jazdy vozidla dopravnej situácii, svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu a tiež neprispôsobením rýchlosti vozidla a oneskorenej reakcie, zrazil maloletého W. B., ktorému spôsobil zranenia majúce za následok smrť. Súd konštatoval v trestnom konaní, že žalovaný nielen prekročil povolenú rýchlosť, ale súčasne sa pohyboval neprimeranou rýchlosťou, keďže šlo o husto zastavaný úsek, v ktorom rozhľad vodičovi obmedzovali jednotlivé stavby a v podvečerných hodinách v letnom čase bolo možné predvídať zvýšenú frekvenciu chodcov alebo bicyklistov. Nebolo možné prijať argument žalovaného v 1. rade, že zrážka nebola spôsobená tým, že vozidlo išlo príliš rýchlo. Odvolací súd zdôraznil, že prekročenie maximálnej

rýchlosti nebolo výlučnou príčinou kolízie. Hlavná príčina spočívala v tom, že primerane neznížil rýchlosť vozidla s ohľadom na maloletých cyklistov na vozovke, lebo (najpravdepodobnejšie) zamestnanec žalovaného v 1. rade cyklistov nevidel, teda sa nevenoval dostatočne vedeniu vozidla. Ak by pri rýchlosti vozidla pod stanoveným limitom 60 km/hod. aj došlo k stretu medzi vozidlom a cyklistami, nemožno nebrať do úvahy následky iného druhu v dôsledku kolízie, nie smrteľného charakteru. Povinnosťou žalovaného v 2. rade bolo predvídať a adekvátne reagovať na predmetný úsek komunikácie, ako aj zvýšenú frekvenciu chodcov a bicyklistov v danom čase a mieste. Súčasne v zmysle pravidiel cestnej premávky tiež venovať zvýšenú pozornosť maloletým účastníkom cestnej premávky, ktorí z nej nie sú vylúčení. Elementárnou povinnosťou žalovaného v 2. rade bolo však venovať dostatočnú pozornosť vedeniu vozidla, ktorá bola porušená, ako aj jazdiť povolenou a primeranou rýchlosťou, ktorú povinnosť taktiež porušil.

Na druhej strane bol daný dôvod prihliadať aj na spoluzavinenie maloletého syna žalobcov v 1. a 2. rade v predmetnej nehode. V trestnom konaní súd konštatoval, že maloletí cyklisti pri odbočovaní doľava spomaľovali a prechádzali dráhu do stredu vozovky v kratšej vzdialenosti pred vozidlom, ako bolo potrebné na bezpečné vzájomné minutie. Preto maloletí cyklisti konali v rozpore s povinnosťami upravenými v§ 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, lebo sa nesprávali dostatočne disciplinovane a ohľaduplne, aby neohrozili bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Maloletí neodhadli bezpečnú vzdialenosť medzi nimi a prichádzajúcim motorovým vozidlom na uskutočnenie odbočovacieho manévru. Len v tejto súvislosti vytvorili z technického hľadiska náhlu prekážku, v dôsledku čoho sa na kolízii podieľali. V danom prípade sa však nejedná o náhradu škody. Spoluzavinenie dotknutej osoby má význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže súd musel prihliadnuť k všetkým okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Rozhodujúce bolo, že protiprávnym konaním zamestnanca žalovaného v 1. rade (žalovaný v 2. rade) bol spôsobený zásah do emocionálnej sféry žalobcov v 1. a 2. rade, majúci za následok ujmu, ktorá má trvale a nereparovateľné následky. Znemožňuje žalobcom napĺňať ich citové potreby a rozvíjať rodinné väzby k zomrelému synovi. Ide o objektívnu zodpovednosť za zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby. Ten zakladá právo žalobcov domáhať sa ochrany osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom vzťahu k zomrelej fyzickej osobe, že ochrana integrity ich osobnosti aj po smrti dotknutej osoby je ich osobným záujmom (ide o najbližších príbuzných rodičov a dieťaťa). Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí byť však adekvátna zákonom požadovanému primeranému zmierneniu vzniknutej nemajetkovej ujmy.

S prihliadnutím na dovŕšený vek zomrelého syna žalobcov (13 rokov), druh cestnej komunikácie (jazda v lokalite obce), ako aj celkové kladné hodnotenie správania maloletého školským zariadením, ktoré navštevoval, nebolo preukázané spoluzavinenie žalobcov ako rodičov pri vykonávaní dozoru maloletým. Maloletý syn žalobcov bol do špeciálnej triedy zaradený na základe neuspokojivých výsledkov v predchádzajúcich rokoch, pričom v uvedenej triede dosahoval veľmi dobré výsledky, rád sa učil, školské povinnosti si plnil. V správaní maloletého sa nevyskytovali problémy, dokázal sa podriadiť autorite a pokynom učiteľa. Nejednalo sa o problémové dieťa, vyžadujúce nadštandardnú zvýšenú starostlivosť a dohľad.

Majetkové pomery účastníkov neboli pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy rozhodujúcim hľadiskom v zmysle platnej právnej úpravy. Je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že charakter spôsobenej ujmy vyžaduje spolupodieľať sa na uvedenej strate žalobcov adekvátnym spôsobom. To znamená, zmierniť ujmu žalobcov v maximálnej možnej miere. V rámci úvahy o výške náhrady bol súd limitovaný povahou a druhom nároku žalobcov, keďže ide o originárne neodôvodnené právo v osobnostnej sfére žalobcov. Bolo prihliadnuté na judikatúru v predmetnej oblasti, ako aj na právnu úpravu pri odškodňovaní úmrtia v rámci inštitútu náhrady škody v ČR (podľa ktorého rodičom prináleží zákonný nárok na jednorázové odškodnenie 240.000,-Kč v prípade úmrtia dieťaťa), v spojení s ústavnoprávnou judikatúrou. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 6C/67/2004 (publikované rozhodnutie) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života (strata matky, s ktorou tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu) vo výške 400.000,-Sk, ako aj v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10C/142/2002, vo výške 200.000,-Sk (náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku zavineného usmrtenia dcéry), v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/130/2009, nahradenie nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur (v dôsledku úmrtia syna) a v konaní sp. zn. 7C/121/2010 vo výške 26.000 eur (náhrada nemajetkovej ujmy

v dôsledku zavineného usmrtenia matky). V prípade rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (prípad Kontrová proti Slovenská republika zo dňa 31. 5. 2007 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur v dôsledku zásahu do súkromného a rodinného života). S poukazom na uvedené je potrebné prihliadať predovšetkým na individuálne okolnosti prípadu a váženie kolízie práv procesných strán, ktoré sú rozdielne v každom jednotlivom prípade. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné tiež vnímať v kontexte ekvivalencie finančného plnenia vo vzťahu k cenovým reláciám v súčasnej dobe, v porovnaní s následkami spôsobenými nenahraditeľnou stratou dieťaťa.

Pri zohľadnení všetkých zistení, preukázaných skutočností, okolností za ktorých došlo k zásahu do práv žalobcov, súd stanovil výšku nemajetkovej ujmy u každého z navrhovateľov vo výške 10.000eur. Bolo prihliadané aj na spoluzavinenie maloletého syna žalobcov, avšak aj na prvotnú výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v danom konaní (ktorá neslúži na krytie majetkových strát žalobcov v dôsledku protiprávneho konania žalovaného). Priznaná náhrada musí spĺňať požiadavku primeranosti vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov, inak by došlo k spôsobeniu ďalšej ujmy na strane žalobcov. Žalovaný by sa mal preto podieľať na kompenzovaní absolútnej ujmy adekvátnou výškou náhrady.

Voči žalovanému v 2. rade z vyššie uvedených dôvodov žaloba zamietnutá pre nedostatok vecnej pasívnej legitimácie v konaní. Vzhľadom na charakter a predmet konania súd nevykonával ďalšie dokazovanie, ktoré taktiež zasahuje do emocionálnej sféry žalobcov, pričom žiadna z procesných strán nevzniesla ďalšie dôkazné návrhy. Nebol preto daný žiaden dôvod na vykonávanie ďalšieho dokazovania. Už samotné prejednávanie veci predstavuje záťaž pre žalobcov ako oprávnené osoby. Vedľajší účastník na strane žalovaných vstúpil do konania len vo vzťahu nároku na náhradu majetkovej ujmy, v ktorej časti bolo súdne konanie zastavené samostatným uznesením. V dôsledku toho vedľajší účastník vystúpil z konania. Vznesená námietka premlčania zo strany žalovaného v 1. rade sa vzťahovala len na náhradu majetkovej ujmy, predmetný nárok žalobcov bol uplatnený v zákonom stanovenej trojročnej lehote. V prípade nebolo možné, aj pri uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy, neprihliadať na spoluzavinenie zomrelého syna žalobcov a s tým súvisiacej ujmy, ktorá vznikla v osobnostnej sfére žalobcov.

O náhrade trov konania žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovanému v 1. rade súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku tak, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, vzhľadom na zložitosť a druh prípadu, a potrebu rozhodnutia o celkovej náhrade trov konania, s prihliadnutím aj na trovy, ktoré vzniknú v čase doručovania vyhláseného súdneho rozhodnutia na súdnom pojednávaní.

O náhrade trov konania žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovanému v 2. rade súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď žalovanému v 2. rade vznikol nárok na náhradu trov konania, ktoré si však neuplatnil, preto súd rozhodol tak, že žalovanému v 2. rade sa nepriznáva náhrada trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.